

RAAP-NOTITIE 2584

Plangebied Parkweg 49-67

Gemeente Maarssen

**Archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek
en een inventariserend veldonderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: Parkweg I B.V.

Titel: Plangebied Parkweg 49-67, gemeente Maarssen; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: februari 2008

Auteur: *drs. J.H.M. van Eijk*

Projectcode: MAPA

Bestandsnaam: N02584-MAPA.doc

Projectleider: drs. J.H.M. van Eijk

Projectmedewerkers: drs. C.F.H. Coppens

ARCHIS-vondstmeldingsnummer: 406183

ARCHIS-waarnemingsnummer: nog niet verleend

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: 25097

Autorisatie: drs. A.J. Tol

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 0294-491 500

Leeuwendeldseweg 5b

telefax: 0294-491 519

1382 LV Weesp

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 5069

1380 GB Weesp

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2008

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Parkweg I B.V. heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in december 2007 een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met de geplande nieuwbouw op de locatie Parkweg 49 t/m 67 in de gemeente Maarssen. Het onderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Doel van het bureauonderzoek was het verwerven van informatie over bekende en verwachte archeologische waarden teneinde een gespecificeerde verwachting op te stellen. Doel van het veldonderzoek was het toetsen van die archeologische verwachtingen en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging van eventueel aangetroffen archeologische resten.

Het plangebied bestaat uit deelgebied A en deelgebied B. De deelgebieden worden afzonderlijk ontwikkeld. Het plan is om deelgebied A als eerste te ontwikkelen. Deelgebied B zal later ontwikkeld worden.

In overeenstemming met wat verwacht werd op basis van het bureauonderzoek, is tijdens het veldonderzoek, een archeologische vindplaats uit de periode Vroege Middeleeuwen - Late Middeleeuwen aangetroffen. In het plangebied zijn onder een verstoorde/opgehoogde laag, archeologisch waardevolle lagen aangetroffen met archeologische indicatoren, zoals houtskool, aardewerk (uit de Middeleeuwen), botmateriaal en fosfaat. De lagen zijn aangetroffen tussen circa 1 en 2 m -Mv (0,8 m +NAP / 0,30 m -NAP).

De omvang van de vindplaats is (minimaal) circa 4800 m². De archeologische indicatoren zijn vooral aangetroffen in de oeverafzettingen in deelgebied B, maar ook in de oeverafzettingen in deelgebied A. De vindplaats betreft mogelijk een nederzettingsterrein. Aangezien op de vindplaats onverbrand botmateriaal aanwezig is, lijkt conservering goed te zijn. Mogelijk is de vindplaats deels verspoeld en waarschijnlijk is door de recente huizenbouw de vindplaats op die locaties (deels) verstoord.

In deelgebied A zijn de oeverafzettingen waarschijnlijk weggegraven (tot in het beddingzand) door de aanleg van de kelder onder het gebouw met de huisnummers 53 t/ 67. Archeologische resten zijn daarmee vernietigd of verdwenen. Dit geldt waarschijnlijk ook voor de aangelegde kelder onder huisnummer 51 in deelgebied B.

In deelgebied B is de kelder onder huisnummer 49 tot ca. 1,5 m -Mv uitgegraven. Waarschijnlijk zijn onder het huis nog intacte archeologische lagen aanwezig, aangezien in de boringen direct naast het huis (boringen 3 en 4) nog op een dieper niveau intacte lagen met archeologische resten zijn aangetroffen.

De voorgenomen bodemingrepen zijn alleen bedreigend voor de archeologische waarden ter plaatse van de parkeergarage in deelgebied B. In de overige delen van deelgebied B en in deelgebied A vinden geen diepe bodemingrepen plaats die bedreigend zijn voor de archeologische waarden.

Parkeergarage deelgebied B

De verstoringsdiepte van de aanleg van de garage is ca. 4 m -Mv, hierdoor kunnen de verwachte archeologische waarden verstoord worden. Geadviseerd wordt de plannen aan te passen (niet dieper graven dan 1 m -Mv). Indien plaanpassing geen optie is, wordt archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven aanbevolen. Dit proefsleuvenonderzoek heeft als doel om te bepalen of tussen circa 1 en 2 m -Mv archeologische resten aanwezig zijn en, zo ja, wat de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging daarvan is. Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan door het bevoegd gezag een selectiebesluit worden opgenomen. Dit besluit kan inhouden dat van verdere vervolgstappen wordt afgezien, dat gestreefd moet worden naar behoud *in situ* (bijv. door planinpassing) of behoud *ex situ* (opgraving) of dat bouwwerkzaamheden archeologisch moeten worden begeleid. Voor het uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek dient een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen (PvE) opgesteld te zijn, waarin de randvoorwaarden voor het onderzoek verwoord zijn.

Deelgebied A en de overige delen van deelgebied B

Aangezien de voorgenomen bodemingrepen niet diep gaan (aanleg parkeerplaatsen), worden voor deze delen geen aanbevelingen gedaan voor vervolgonderzoek.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van Parkweg I B.V. heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in december 2007 een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met de geplande nieuwbouw op de locatie Parkweg 49 t/m 67 in de gemeente Maarssen. Het onderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Doel van het bureauonderzoek was het verwerven van informatie over bekende en verwachte archeologische waarden teneinde een gespecificeerde verwachting op te stellen. Doel van het veldonderzoek was het toetsen van die archeologische verwachtingen en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging van eventueel aangetroffen archeologische resten.

1.2 Plangebied

Het plangebied (ca. 4800 m²) ligt tussen de Parkweg en De Vecht in, direct ten zuiden van de Ten Boschstraat (figuur 1). Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 31H van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000); de centrumcoördinaat is 131.500/461.300. Het plangebied bestaat uit deelgebied A en deelgebied B. Deelgebied A betreft de percelen behorende bij de huisnummers 53 tot en met 67. Deelgebied B betreft de percelen met de huisnummers 49 en 51. Ten tijde van het onderzoek was het plangebied in gebruik als tuin en deels bebouwd. De deelgebieden worden afzonderlijk ontwikkeld. Het plan is om deelgebied A als eerste te ontwikkelen. Deelgebied B zal later ontwikkeld worden.

Geplande bodemingrepen

In deelgebied A wordt het huis met de huisnummers 53 tot en met 67 alleen verbouwd. Er vinden geen diepe bodemverstoringen plaats. Ten westen en ten zuiden van het huis worden enkele parkeerplaatsen gerealiseerd. In deelgebied B worden de huizen met huisnummers 49 en 51 gesloopt. Deels overlappend met deze huizen is een parkeergarage gepland (figuur 3). De bodem wordt op die locatie tot circa 4 m -Mv vergraven.

1.3 Onderzoeksofzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een veldtoets. Het veldonderzoek is beperkt gebleven tot een karterend booronderzoek.

Het bureauonderzoek met veldtoets is uitgevoerd volgens de normen die gelden in de archeologische beroepsgroep c.q. de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 3.1 (KNA). Het archeologisch onderzoek zal ook conform richtlijnen van de provincie Utrecht worden uitgevoerd. Het betreft de volgende richtlijnen:

- Richtlijnen bureauonderzoek van de provincie Utrecht (Kok, 2004);
- Richtlijnen Provincie Utrecht ten behoeve van inventariserend veldonderzoek door middel van grondboringen (Kok, 2005).

RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), die valt onder de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>). In het kader van het Interimbeleid werkt RAAP onder de opgravingsvergunning van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM). Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

In het kader van het bureauonderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst). Om inzicht te krijgen in het voorkomen van archeologische vindplaatsen in of nabij het plangebied is het ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten (RACM) geraadpleegd. Daarnaast is dhr. T. van Rooijen (provincie Utrecht) om archeologische en historische informatie gevraagd uit het archeologisch archief van de provincie Utrecht.

2.2 Resultaten

Geologie en geomorfologie

Uit de geologische kaart van Nederland (RGD, 1988: code D0g) en de geomorfogenetische kaart (Berendsen, 1982; Berendsen & Stouthamer, 2001: nr. 168) blijkt dat de bodem in het onderzoeksgebied bestaat uit oever- en kronkelwaardafzettingen. De afzettingen bestaan uit zware zavel en lichte tot matig zware klei, die in het algemeen tussen circa 1,0 en 2,0 m -Mv overgaan in beddingzand. De oever-, kronkelwaard- en beddingafzettingen behoren tot de stroomgordel van de Vecht. Deze rivier, die een zijtak vormde van de Oude Rijn, was actief van het begin van de IJzertijd (circa 800 voor Chr.) tot in elk geval het einde van de Romeinse tijd (circa 350 na Chr.) en mogelijk zelfs tot 1122 na Chr., toen de Kromme Rijn bij Wijk bij Duurstede werd afgedamd (Weerts e.a., 2002). De huidige Vecht moet in geologische zin als restgeul worden geïnterpreteerd.

Bodem

Het plangebied is op de bodemkaart niet gekarteerd vanwege de ligging binnen de bebouwde kom. In de directe omgeving van Maarssen worden echter voornamelijk vaaggronden aangetroffen (Stiboka, 1970: codes Rn15A, Rn95a & Rv01c). Dit zijn (jonge) bodems waarin nog nauwelijks bodemvorming heeft plaatsgevonden.

Archeologie

Stroomgordels zoals die van de Vecht vormden in de periode vóór de bedijking (Late Middeleeuwen), in tegenstelling tot de natte (meer kleiige) komgebieden, de geschiktste vestigingsplaatsen. Door de relatief hoge ligging van de oeverwallen was de kans op overstromingen gering. Bovendien waren deze gronden vrij eenvoudig te bewerken en bood de in de nabijheid gelegen waterloop mogelijkheden met betrekking tot visvangst en transport.

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW; ROB, 2005) geldt voor het plangebied een hoge kans op het aantreffen van archeologische waarden. Dit is vooral gebaseerd op de aanwezigheid van oeverafzettingen van de Vecht.

Op grond van de geologische ouderdom van de Vechtse stroomgordel kunnen bewoningsresten voorkomen vanaf de IJzertijd (Kok, 2007). Uit het stroomgebied van de Vecht zijn echter ten zuiden van Breukelen geen vondsten uit de IJzertijd bekend. Ook uit de Romeinse tijd zijn weinig vindplaatsen bekend. Romeinse munten die in Maarssen gevonden zijn, komen waarschijnlijk van elders.

Er zijn twee mogelijke verklaringen voor het feit dat weinig vindplaatsen uit de IJzertijd en Romeinse tijd bekend zijn. Het is mogelijk te wijten aan de sterke erosie, die nadien door het meanderen van de Vecht kan hebben plaatsgevonden (Berendsen, 1982). Door erosie zullen de meeste resten uit deze perioden verdwenen zijn (Tol, 2003). Hoewel niet uit te sluiten valt dat nog (dieper gelegen) archeologische resten aanwezig kunnen zijn. Verder ontbreekt voldoende (inventariserend) archeologisch onderzoek om een uitspraak te kunnen doen over het voorkomen van archeologische vindplaatsen uit de periode IJzertijd - Romeinse tijd op de Vechtse stroomgordel (Kok, 2007).

In ARCHIS staan diverse archeologische vindplaatsen geregistreerd uit de omgeving van het plangebied. Ten noorden ligt een terrein van archeologische waarde met CMA-code 31H-A18 (Monumentnummer 11471). Het betreft een terrein met een Havezathe of Ridderhofstad, Het Huis ter Meer, uit de periode Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd. Dit terrein ligt binnen een groter terrein van hoge archeologische waarde (CMA-code 31H-070; Monumentnummer 12012), dat zich verder in noordwestelijke richting uitstrekt langs de Vecht. Het betreft de historische dorpskern van Maarssen, met archeologische resten daterend vanaf de Late Middeleeuwen.

Circa 100 m ten zuidwesten ligt een terrein met hoge archeologische waarde (CMA-code 31H-057; Monumentnummer 11472), bebouwd met een kerk, die zijn oorsprong heeft in de Vroege Middeleeuwen.

In de nabijheid van het plangebied zijn tevens enkele waarnemingen gedaan. Dit betreft vondsten uit de periode Late Middeleeuwen-Nieuwe tijd, waaronder fragmenten aardewerk en bouw materiaal (o.a. ARCHIS-waarnemingsnummers 26983 en 31939).

Volgens AMIS (archeologisch meldinformatiesysteem van het meldpunt archeologie provincie Utrecht) is in een sleuf ongeveer 150 m ten westen van het plangebied, een laag tropische schelpen van verschillende grootte aangetroffen, met in elk van de schelpen een gaatje aan de bovenkant. Mogelijk zijn deze schelpen afkomstig van de wanddecoratie in Huis Ter Meer, dat ruim 100 jaar geleden is gesloopt (AMIS/Meldpuntnummer 2003.1106.01).

Historische geografie

Op basis van historische (o.m. kadastrale en militaire) kaarten uit het begin en het midden van de 19e eeuw blijkt het plangebied destijds onbebouwd te zijn geweest

en in gebruik als boomgaard (Kadastrale Minuut, 1832 & Militaire Minuut, 1849; <http://www.watiswaar.nl>); Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990). Op een topografische kaart uit het begin van de 20e eeuw (Blijdenstijn, 2005; ROBAS Producties, 1989b) is de boomgaard nog steeds aanwezig. In de loop van de 20e eeuw werden enkele gebouwen (met huisnummers 49 en 51; figuur 2a) neergezet in het plangebied. De huizen met huisnummers 53 tot en met 67 zijn gebouwd in de jaren 70 van de 20e eeuw (figuur 2b). Volgens de cultuurhistorische atlas van de provincie Utrecht, deelgebied De Vecht (Blijdenstijn, 2005) bevinden zich geen (bijzondere) cultuurhistorische elementen in het plangebied.

Verstoringsgegevens

In deelgebied A zijn onder het gebouw uit de tweede helft van de 20e eeuw (huisnummers 53 tot en met 67) kelderruimten uitgegraven, die de bodem tot maximaal 3 m -Mv hebben verstoord.

In deelgebied B is onder het huis met nummer 49 een lage kelder uitgegraven. De bodem is hier circa tot 1,5 m -Mv verstoord. Onder het huis met nummer 51 is een parkeergarage aangelegd. De bodem is verstoord tot 2,5 m -Mv.

Gespecificeerde archeologische verwachting

Op grond van het bureauonderzoek gold bij aanvang van het veldonderzoek voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd en een lage tot middelmatige archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de IJzertijd - Romeinse tijd.

Voor vindplaatsen vanaf de Middeleeuwen gaat het om archeologische resten die in verband staan met de historische kern van Maarssen waar bij eerder archeologisch onderzoek archeologische resten uit de periode (Late) Middeleeuwen-Nieuwe tijd zijn aangetroffen. Omdat het plangebied buiten deze historische kern ligt, worden dan ook geen resten van fundamente van bebouwing verwacht. Wel kunnen losse huisplaatsen met een (antropogene/cultuur-)laag worden aangetroffen die eventueel fragmenten bouwpuin, aardewerk, natuursteen, metaal, (on)verbrand bot en houtskool bevatten.

Vindplaatsen uit de IJzertijd en Romeinse tijd kunnen worden aangetroffen in of op de oeverafzettingen van de Vecht. Het gaat daarbij om klein- en grootschalige vindplaatsen die worden gekenmerkt door een archeologische laag. In deze archeologische laag kunnen fragmenten aardewerk, natuursteen, metaal, houtskool en (on)verbrand bot worden aangetroffen. Mogelijk zijn vindplaatsen uit de IJzertijd en Romeinse tijd als gevolg van latere erosie reeds verdwenen. Door de aanleg van de kelders in de deelgebieden A en B kunnen archeologische resten onder de huizen zijn verstoord of verdwenen.

3 Veldonderzoek

3.1 Methodes

Tijdens het veldonderzoek zijn 7 boringen verricht, zoveel mogelijk verspreid over het noordelijke gedeelte van het plangebied, waar de meeste en diepste grondwerkzaamheden gaan plaatsvinden (figuur 3).

De gehanteerde methode wordt geschikt geacht voor het opsporen van grotere vondstrijke nederzettingsterreinen uit de periode IJzertijd t/m de Nieuwe tijd. Deze methode is niet geschikt om verkavelingspatronen, graven en andere zeer lokale archeologische resten in kaart te brengen (Tol e.a., 2004).

Er is geboord tot maximaal 2,7 m -Mv met een Edelmanboor met een diameter van 12 cm en een gutsboor met een diameter van 3 cm. De boringen zijn lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) beschreven en met meetlinten ingemeten (x- en y-waarden). Van alle boringen is de hoogte met een waterpastoestel ingemeten, waarbij de hoogte is herleid van NAP-bout 031H0517 in de gevel van de kerk 'Open Hof' aan de kerkweg 60 (1,378 m +NAP). Het opgeboorde materiaal is in het veld gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken). Er zijn geen monsters genomen.

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

Vanaf het maaiveld is tot maximaal 0,75 m -Mv een opgebrachte laag zand en klei aangetroffen. Boring 6 is in verband met de aanwezigheid van boomwortels in deze opgebrachte grond gestaakt.

Hieronder is tussen ca. 0,5 m en 0,9 m -Mv, een bruingrijs tot grijs, uiterst siltig pakket klei met bouwpuin aangetroffen. Het pakket is vergraven en mogelijk verspoeld en is geïnterpreteerd als verstoorde oeverafzettingen. In boring 4 is mogelijk een oude sloot aangetroffen, hier was de bodem tot 1,45 m -Mv verstoord.

Vanaf circa 0,70 m -Mv (ca. 1,31 m +NAP) is een gelaagd kleipakket aangetroffen dat geïnterpreteerd is als intacte oeverafzettingen. De onderkant van dit kleipakket is aangetroffen tussen 1,45 en 2,50 m -Mv (ca. 0,41 m +NAP en 0,8 m -NAP). Het pakket bestond uit bruingrijs tot grijs, soms zwak humeus, kalkrijk uiterst siltige tot zwak zandige klei met houtskool, puin, aardewerk en fosfaat. In de top van de kleiige afzettingen is soms wat schelpengruis aangetroffen. Naar onder toe werd het pakket schoner en bevatte het ijzervlekken, houtresten en zandlagen.

In boring 3 is rond 2,2 m -Mv een 10 cm dikke donkergrijze, matig humeuze kleilaag aangetroffen. Deze laag is geïnterpreteerd als een vegetatiehorizont of een zogenaamde laklaag. De kleilaag hieronder was minder siltig en kalkloos. Uitgezonderd boring 6 zijn alle boringen geëindigd in beddingafzettingen. Deze bestaan uit lichtgrijs tot grijs, zwak tot matig siltig, matig tot zeer fijn zand. De top van de bedding-afzettingen is aangetroffen tussen 1,45 en 2,50 m -Mv (ca, 0,41 m +NAP en 0,8 m -NAP).

Archeologie

Tijdens het veldonderzoek zijn in 5 boringen archeologische indicatoren aangetroffen (figuur 3 en bijlage 2). In tegenstelling wat op basis van het bureauonderzoek werd verwacht, namelijk oeverafzettingen met verspoelde indicatoren, lijken de aangetroffen lagen met archeologische indicatoren intact.

Boring	indicatoren	diepte in cm -Mv
1	houtskool, aardewerk, puinspikkels	90-145
2	houtskool, aardewerk, puinspikkels, onverbrand bot	70-200
3	houtskool, aardewerk, puinspikkels, fosfaat	90-240
4	houtskool, aardewerk, puinspikkels, fosfaat	145-200
5	puinspikkels	70-150

De archeologische indicatoren zijn aangetroffen in het gelaagde kleipakket (oeverafzettingen), dat bestaat uit lagen bruingrijze tot grijze, soms zwak humeuze, uiterst siltige klei. De indicatoren komen verspreid door het gehele pakket voor, naar onder toe wordt het pakket wel schoner en zijn alleen spikkels puin en houtskool aanwezig. De archeologische indicatoren zijn vooral aangetroffen in de oeverafzettingen in het noordelijke deel van het plangebied, maar de oeverafzettingen komen ook in het zuidelijke deel van het gehele plangebied voor. Het lijkt te gaan om archeologisch materiaal uit de periode Vroege Middeleeuwen (laat) - Late Middeleeuwen (vroeg). Dit is gebaseerd op de fragmenten aardewerk, die zijn aangetroffen. In de boringen 1 en 2 zijn een randscherf van Pingsdorf-aardewerk en 2 scherven van kogelpotaardewerk aangetroffen. Die zijn te dateren in de periode 10e - begin 13e eeuw. In boring 3 en 4 zijn twee scherven Mayen-aardewerk aangetroffen. Deze zijn ouder en te dateren in 8e en 9e eeuw. Mogelijk gaat het om een nederzettingsterrein. De gelaagdheid maakt dat het ook om een (deels) verspoelde nederzetting kan gaan. Door de aanwezigheid van onverbrand bot lijkt de conservering van de (mogelijke) vindplaats redelijk goed.

Vindplaats 1 - RAAP-objectnummer MAPA01

1. **Vondstmeldingsnummer:** 406183
2. **Coördinaten:** 131.450/461.300; **Kaartblad:** 31H
3. **Gemeente:** Maarssen; **Toponiem:** Parkweg 49 t/m 67
4. **Maaiveld:** bebouwd en tuin
5. **Geomorfologie:** oeverwal

- 6. Hoogte maaiveld t.o.v. NAP:** circa 1,70 m +NAP
- 7. Complextype:** nederzetting (mogelijk deels verspoeld)
- 8. Datering:** Vroege Middeleeuwen (laat) -Late Middeleeuwen (vroeg)
- 9. Vondsten:** uitsluitend vondsten uit boringen (MAPA01)
- 10. Diepteligging archeologische laag/vondsten:** ca. 70-240 cm -Mv
- 11. Globale omvang vindplaats:** waarschijnlijk het gehele plangebied (minimaal 4800 m²).

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

In overeenstemming met wat verwacht werd op basis van het bureauonderzoek (hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd en een lage tot middelmatige archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de IJzertijd tot en met Romeinse tijd; zie § 2.2) is tijdens het veldonderzoek een archeologische vindplaats uit de periode Vroege Middeleeuwen-Late Middeleeuwen aangetroffen. In het plangebied zijn onder een verstoorde/opgehoogde laag, archeologisch waardevolle lagen aangetroffen met archeologische indicatoren zoals houtskool, aardewerk (uit de Middeleeuwen), botmateriaal en fosfaat. De lagen zijn aangetroffen tussen ca. 1 en 2 m -Mv (0,8 m +NAP - 0,30 m -NAP).

De omvang van de vindplaats is (minimaal) circa 4800 m². De archeologische indicatoren zijn vooral aangetroffen in de oeverafzettingen in deelgebied B, maar ook in de oeverafzettingen in deelgebied A. De vindplaats betreft mogelijk een nederzettingsterrein. Aangezien op de vindplaats onverbrand botmateriaal aanwezig is, lijkt conservering redelijk goed te zijn. Mogelijk is de vindplaats deels verspoeld en waarschijnlijk is door de recente huizenbouw de vindplaats op die locaties (deels) verstoord.

In deelgebied A zijn de oeverafzettingen waarschijnlijk (tot in het beddingzand) weggegraven door de aanleg van de kelder onder het gebouw met de huisnummers 53 t/ 67. Archeologische resten zijn daarmee vernietigd of verdwenen. Dit geldt waarschijnlijk ook voor de aangelegde kelder onder huisnummer 51 in deelgebied B.

In deelgebied B is de kelder onder huisnummer 49 tot ca. 1,5 m -Mv uitgegraven. Waarschijnlijk zijn onder het huis nog intacte archeologische lagen aanwezig, aangezien in de boringen direct naast het huis (boringen 3 en 4) nog op een dieper niveau intacte lagen met archeologische resten zijn aangetroffen.

De voorgenomen bodemingrepen zijn alleen bedreigend voor de archeologische waarden ter plaatse van de parkeergarage in deelgebied B. In de overige delen van deelgebied B en in deelgebied A vinden geen diepe bodemingrepen plaats die bedreigend zijn voor de archeologische waarden.

4.2 Aanbevelingen

Parkeergarage deelgebied B

De verstoringsdiepte van de aanleg van de garage is ca. 4 m -Mv, waardoor de verwachte archeologische waarden verstoord kunnen worden. Geadviseerd wordt de plannen aan te passen (niet dieper graven dan 1 m -Mv). Indien planaanpassing geen optie is, wordt archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven aanbevolen. Dit proefsleuvenonderzoek heeft als doel om te bepalen of tussen circa 1 en 2 m -Mv archeologische resten aanwezig zijn en, zo ja, wat de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging daarvan is. Op basis van de resultaten van het proefsleuvenonderzoek kan door het bevoegd gezag een selectiebesluit worden opgenomen. Dit besluit kan inhouden dat van verdere vervolgstappen wordt afgezien, dat gestreefd moet worden naar behoud *in situ* (bijv. door planinpassing) of behoud *ex situ* (opgraving) of dat bouwwerkzaamheden archeologisch moeten worden begeleid. Voor het uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek dient een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen (PvE) opgesteld te zijn, waarin de randvoorwaarden voor het onderzoek verwoord zijn.

Deelgebied A en de overige delen van deelgebied B

Aangezien de voorgenomen bodemingrepen niet diep gaan (aanleg parkeerplaatsen), worden voor deze delen geen aanbevelingen gedaan voor vervolgonderzoek.

Met betrekking tot de bevindingen van onderhavig onderzoek dient contact opgenomen te worden met de gemeente Maarssen.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A.**, 1982. De genese van het landschap in het zuiden van de provincie Utrecht. *Utrechtse Geografische Studies* 25.
- Berendsen, H.J.A & E. Stouthamer**, 2001. *Palaeogeographic Development of the Rhine-Meuse delta, The Netherlands*. Van Gorcum, Assen
- Blijdenstein**, 2005. *Tastbare Tijd. Cultuurhistorische Atlas van de provincie Utrecht*. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Hart, G. 't, Jan Jansz Dou., Steven P. van Boreckhuysen.**, 1969 *Kaartboek van Rijnland facsimile 1746*. Canaletto, Alphen aan den Rijn
- Kok, R.S.**, 2004. *Richtlijnen voor bureauonderzoek*. Provincie Utrecht.
- Kok, R.S.**, 2005. *Richtlijnen Provincie Utrecht ten behoeve van inventariserend veldonderzoek door middel van grondboringen*. Provincie Utrecht.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- ROBAS Producties**, 1989b. *Historische Atlas Utrecht. Chromotopografische Kaart des Rijks, schaal 1:25.000. Blad 426 Maarssen (opname 1908)*. ROBAS Producties, Den Ilp.
- RGD**, 1988. *Geologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 31 Oost (Utrecht)*. Rijks Geologische Dienst, Haarlem.
- Stiboka**, 1970. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 31 oost (Utrecht)*. Stiboka, Wageningen.
- Stiboka/RGD**, 1970. *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 31 (Utrecht)*. Stiboka/Rijks Geologische Dienst, Wageningen/Haarlem
- Tol, A.J.**, 2003. Plangebied DSM-Maarssen, gemeente Maarssen; een inventariserend archeologisch onderzoek. *RAAP-rapport 873*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Tol, A., P. Verhagen, A. Borsboom & M. Verbruggen**, 2004. Prospectief boren; een studie naar de betrouwbaarheid en toepasbaarheid van booronderzoek in de prospectiearcheologie. *RAAP-rapport 1000*. RAAP Archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Weerts, H., P. Cleveringa & M. Gouw**, 2002. De Vecht/Angstel, een riviersysteem in het veen. *Grondboor & Hamer* 3(4): 66-71.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties**, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland, schaal 1:50.000; Deel I: West-Nederland 1839-1859. Blad 31 (opname 1849)*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

Gebruikte afkortingen

ARCHIS	ARChEologisch Informatie Systeem
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-Mv	beneden maaiveld
RACM	Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Ligging van het plangebied (gearceerd) met ARCHIS-waarnemingen (rood) en AMK-terreinen (blauw) op de IKAW; Inzet: ligging in Nederland (ster).

Figuur 2a. Overzicht van het noordelijke deel van het plangebied vanaf de Parkweg (deelgebied B).

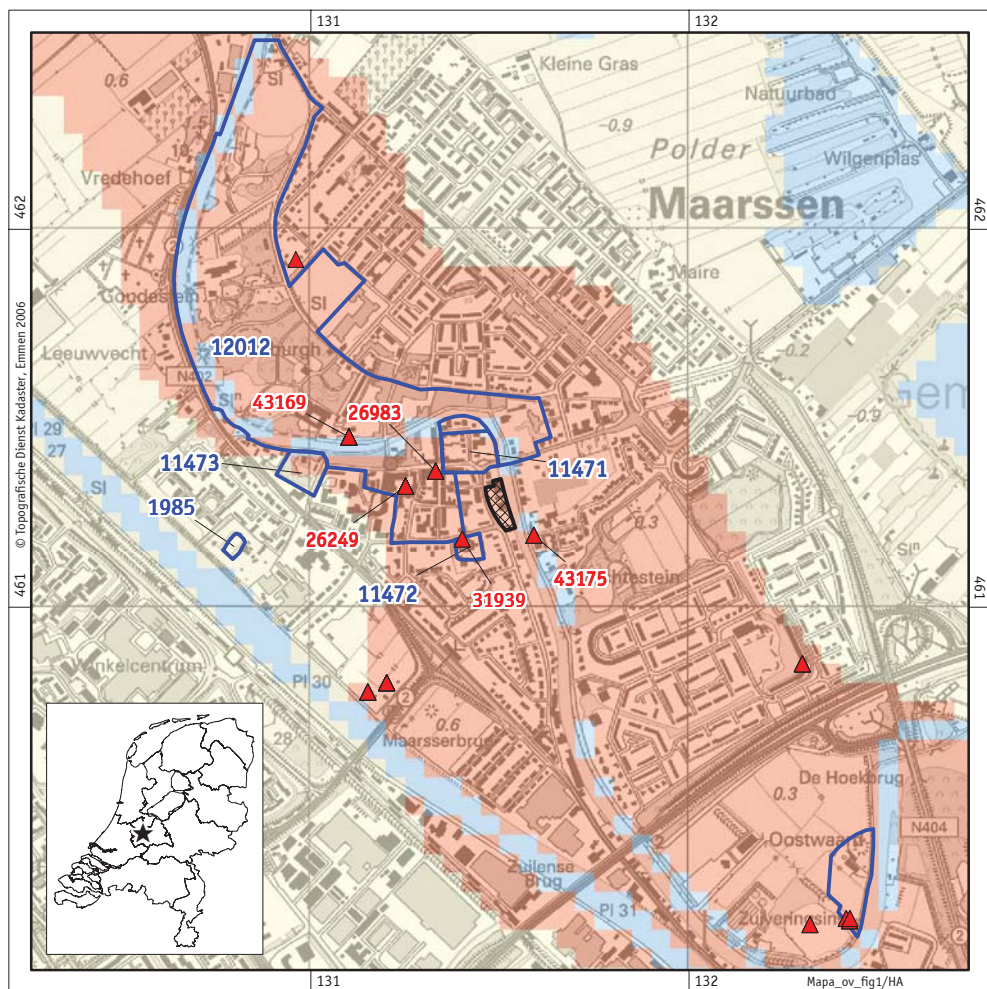
Figuur 2b. Overzicht van het plangebied richting het zuiden (deelgebied A).

Figuur 3. Resultaten booronderzoek.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Bijlage 2. Vondstenlijst

Figuur 1. Ligging van het plangebied (gearceerd) met ARCHIS-waarnemingen (rood) en AMK-terreinen (blauw) op de IKAW; Inzet: ligging in Nederland (ster).

Figuur 2a. Overzicht van het noordelijke deel van het plangebied vanaf de Parkweg (deelgebied B).

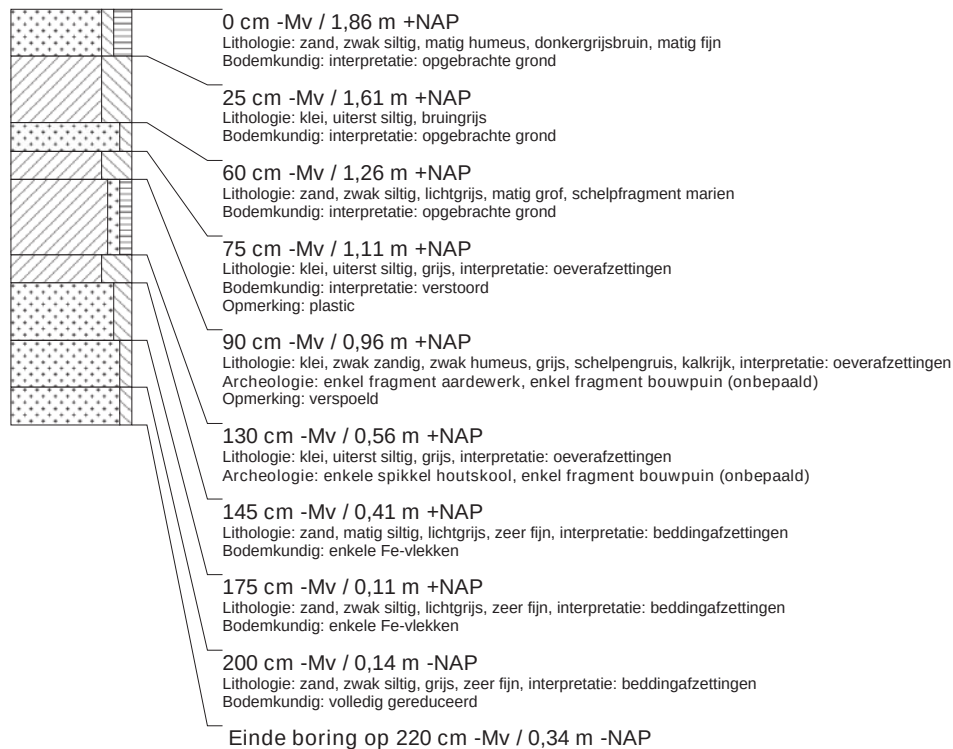

Figuur 2b. Overzicht van het plangebied richting het zuiden (deelgebied A).

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

boring: MAPA-1

beschrijver: JE/CC, datum: 13-12-2007, X: 131.484,15, Y: 461.312,23, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 31H, hoogte: 1,86, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-12 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Utrecht, gemeente: Maarssen, plaatsnaam: Maarssen, opdrachtgever: Parkweg IBV, uitvoerder: RAAP West

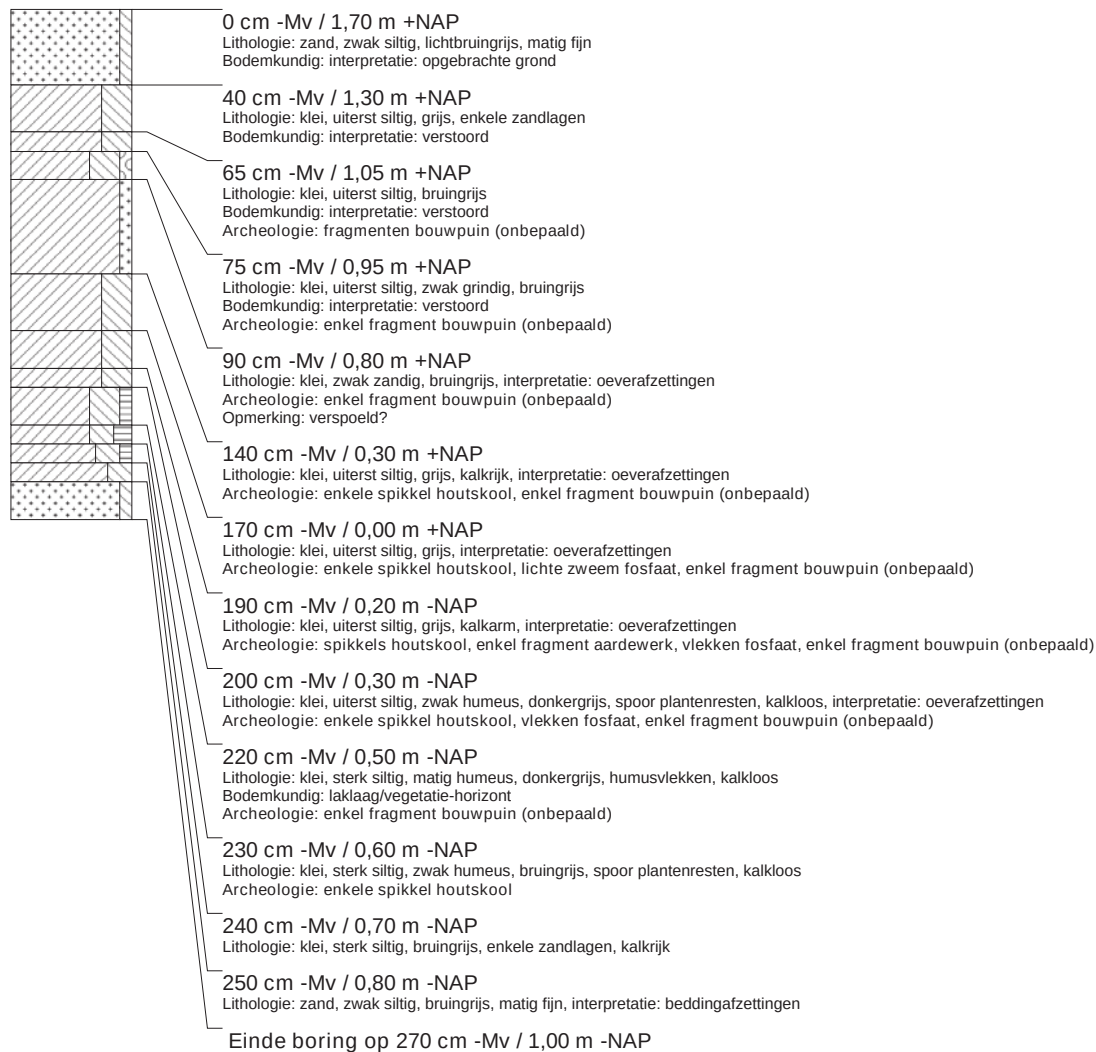
boring: MAPA-2

beschrijver: JE/CC, datum: 13-12-2007, X: 131.470,29, Y: 461.302,37, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 31H, hoogte: 2,01, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-12 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Utrecht, gemeente: Maarssen, plaatsnaam: Maarssen, opdrachtgever: Parkweg IBV, uitvoerder: RAAP West

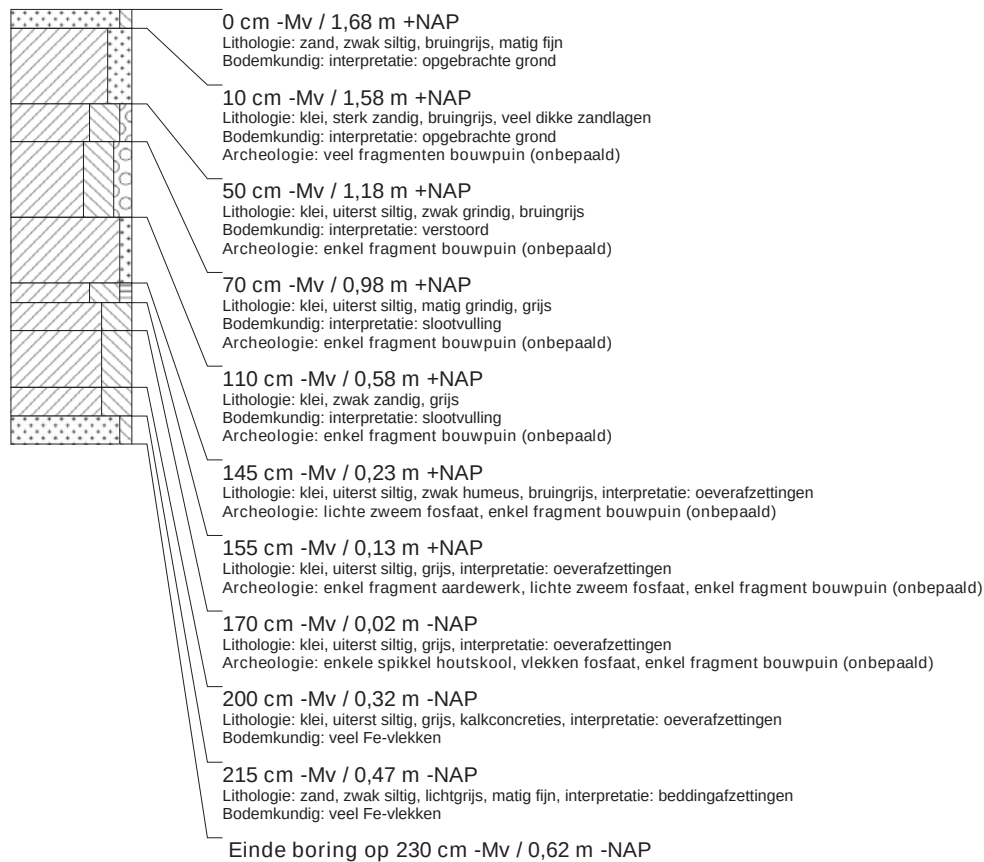
boring: MAPA-3

beschrijver: JE/CC, datum: 13-12-2007, X: 131.494,57, Y: 461.335,06, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 31H, hoogte: 1,70, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Utrecht, gemeente: Maarssen, plaatsnaam: Maarssen, opdrachtgever: Parkweg IBV, uitvoerder: RAAP West

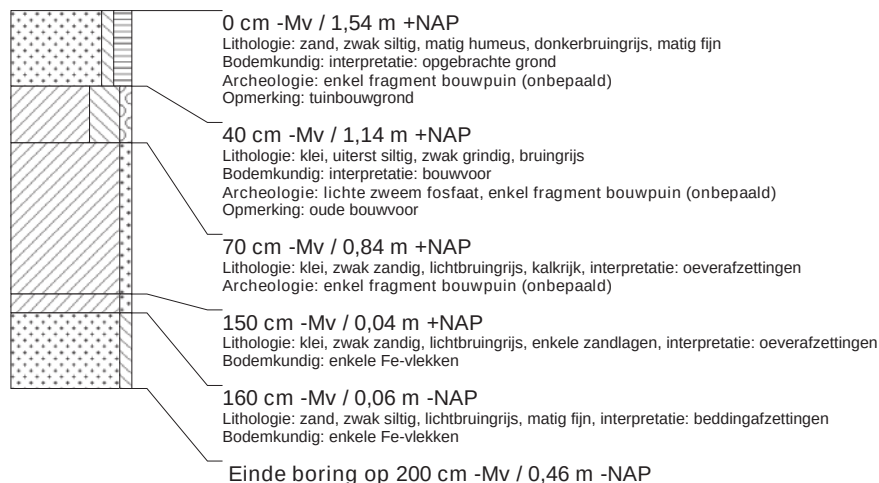
boring: MAPA-4

beschrijver: JE/CC, datum: 13-12-2007, X: 131.499,07, Y: 461.295,40, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 31H, hoogte: 1,68, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Utrecht, gemeente: Maarssen, plaatsnaam: Maarssen, opdrachtgever: Parkweg IBV, uitvoerder: RAAP West

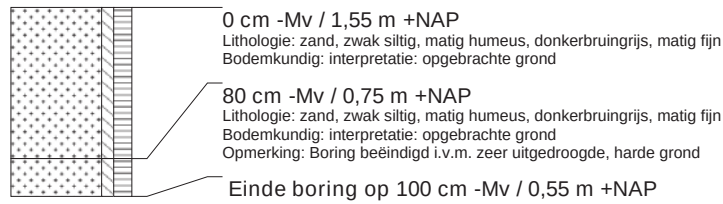
boring: MAPA-5

beschrijver: JE/CC, datum: 13-12-2007, X: 131.499,72, Y: 461.259,93, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 31H, hoogte: 1,54, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Utrecht, gemeente: Maarssen, plaatsnaam: Maarssen, opdrachtgever: Parkweg IBV, uitvoerder: RAAP West

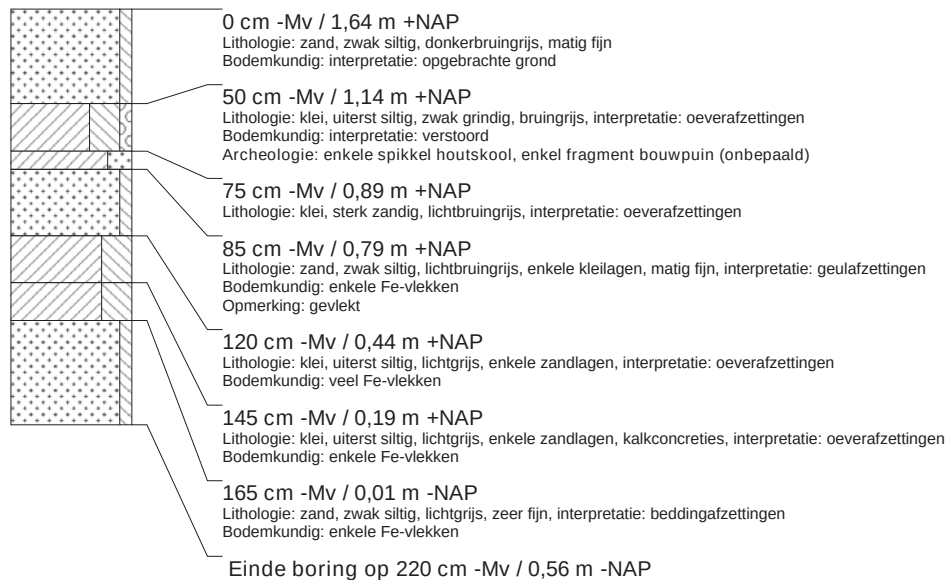

boring: MAPA-6

beschrijver: JE/CC, datum: 13-12-2007, X: 131.508,61, Y: 461.247,88, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 31H, hoogte: 1,55, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Utrecht, gemeente: Maarssen, plaatsnaam: Maarssen, opdrachtgever: Parkweg IBV, uitvoerder: RAAP West

boring: MAPA-7

beschrijver: JE/CC, datum: 13-12-2007, X: 131.481,45, Y: 461.281,81, precisie locatie: 1 dm, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 31H, hoogte: 1,64, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: waterpas, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: overige (cultuur), vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Utrecht, gemeente: Maarssen, plaatsnaam: Maarssen, opdrachtgever: Parkweg IBV, uitvoerder: RAAP West

Bijlage 2: Vondstenlijst

vondstnummer	bnr	diepte -Mv	lithologie	fragment	aantal	gewicht (g)	materiaal	code	begindatering	einddatering	opmerking
1	1	90-110	Klei	rand	1	2	ker	pingsdrf	vmed	lmea	kan ook Paffrath zijn
2	2	110-120	Klei	wand	2	2	ker	kgp	vmed	lmea	grijsbakkend met ijzerconcreties
3	2	110-120	Klei	nvt	1	1	oxb	bot	xxx	xxx	onverbrand
4	3	190	Klei	wand	1	1	ker	ruw	vmed	vmed	Mayen
5	4	145	Klei	wand	1	2	ker	ruw	vmed	vmed	Mayen? kan ook later zijn; lmea